

T.C.

İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ

Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı

Rapor:

**Engelli Kullanıcılara Yönelik Kütüphane Donanım ve
Hizmetleri (2023)**

Hazırlayan:

Ahmet Şenol ARMAĞAN

İstanbul

2023

Amaç: Bu raporun amacı, İstanbul Gelişim Üniversitesi (İGÜ) Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı (KDDB) bünyesinde engelli kullanıcılara yönelik kütüphane donanımları ve hizmetlerin mevcut durumu hakkında üst yönetime bilgi vermektir.

Kapsam: Bu rapor, Merkez Kütüphane ve Şube Kütüphanelerinin 2023 yılı içindeki durumunu kapsamaktadır.

Genel değerlendirme:

Küresel ve ulusal düzeyde engellilerle ilgili çalışmalar giderek artmaktadır. Her insanın potansiyel bir engelli adayı olduğunun bilincinde olmak konuya yaklaşımda önemli bir adımdır. Bu bağlamda tüm kurum ve kuruluşlar hizmetlerini engellileri de düşünerek farklılaştırmalı ve hizmetlere engellilerin erişip erişemediğini sürekli olarak gözlemlemelidir.

2023 yılı Kasım ayında Kütüphane ve Dok. Daire Başkanı A. Şenol ARMAĞAN "III. Erişilebilir Kütüphaneler Çalıştayı"na katılmıştır. Çalıştay, 29-30 Kasım 2023 tarihlerinde Türkiye Engelsiz Bilişim Platformu organizasyonu ile Bartın Üniversitesi ev sahipliğinde ASHB Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü, KTB Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü ve Manisa Celal Bayar Üniversitesi işbirliği ile gerçekleştirilmiştir.

Çalıştayda engelliler için kütüphanelerde uygun donanımların nasıl sağlanacağı, veritabanları, ortak komiteler kurulması, sesli kitaplar için ortak bir arayüz gerekliliği, tam ve kısmi engelliler için farklılaştırılmış hizmetler, mobil uygulamalar ve erişilebilir olarak doğma (accessible born) kavramları üzerinde durulmuştur. Bakanlık yetkililerinin de katılım sağladığı çalıştayda Daire Başkanımız soru ve yorumlarıyla katkıda bulunmuştur (Bakınız Ekler).

Kütüphanemizde engellilere yönelik hizmetler ve donanımlar giderek artmaktadır. Yerleşke, bina ve kütüphane girişlerinde merdiven bulunmaması, engelli rampaları, engelli dostu

asansörler, öncelikle engelli kullanıcılarımıza tahsis edilmiş bilgisayarlar bunlar arasında sayılabilir.

Kütüphane personelinin yardımseverliği, güler yüzlülüğü ve sevecenliği de hizmetlerimizin ilgililere ulaşmasında yardımcı olmaktadır.

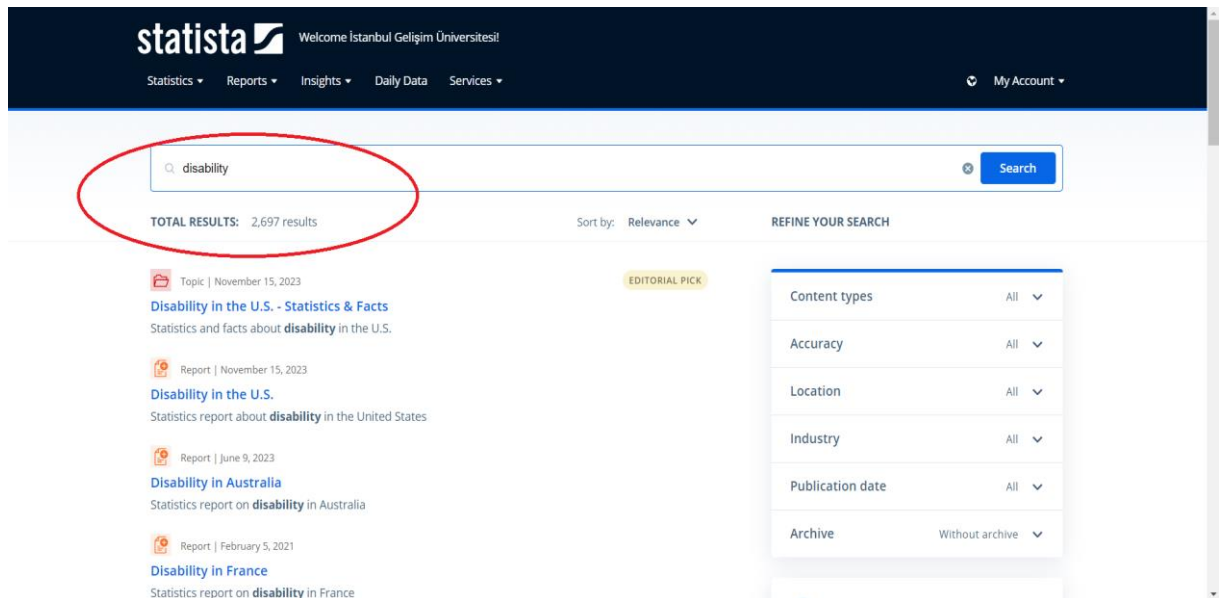
Tespit edilen eksikliklerin giderilmesine gayret edilmektedir. Bunlar arasında engellilere uygun klavye ve fare setleri bulunmaktadır. Görsel ve işitsel engeli bulunan kullanıcılarımızın kütüphane olanaklarından en az engelsiz kullanıcılarımız ölçüsünde yararlanmaları için gereken çalışmalar yapılmaktadır.

Engeli olsun veya olmasın tüm kullanıcılarımız kütüphanenin elektronik kaynaklarına zamandan ve mekândan bağımsız olarak 7 gün 24 saat esasıyla ulaşabilmektedir. Bunun için her kullanıcımızın kendi bilgisayarında <https://kddb.gelisim.edu.tr/tr/idari-duyuru-vekil-sunucu-proxy-sistemimiz-yenilendi> sayfasında bulunan ayarları yapması gerekmektedir. Bu ayarların yapılmasının ardından kütüphanenin sahip olduğu tüm elektronik içerik dünyanın her tarafından erişime açılmaktadır.

Kütüphanemiz her yıl çok sayıda etkinliği kullanıcılarımızla buluşturmaktadır. Bu etkinlikler arasında yılda bir kez düzenlenen Kütüphane Haftası etkinliği, sık sık düzenlenen webinarlar, belli tarihler arasında diğer kurum ve kuruluşlar tarafından düzenlenen etkinlikler sayılabilir. Bu etkinlikler için üniversitemizde kayıtlı olmak yeterlidir.

İGÜ Kurumsal Açık Erişim Arşivi <https://acikerisim.gelisim.edu.tr> sayfasında 7/24 esasıyla hizmet vermektedir. Bu sistem, engellilerle ilgili çok sayıda çalışma içermektedir. Aynı zamanda bilimsel bilgiye ulaşmanın önündeki engelleri kaldırmakta ve bilgiye erişirmektedir. Kullanıcılar buldukları yerden açık erişimli olarak kaynakları indirebilmekte ve okuyabilmektedir.

Kütüphanemizin abone olduğu **Statista** veri tabanında engellilerle ilgili 2697 çeşit istatistik araştırmacıların hizmetine sunulmuş durumdadır (Bakınız alttaki resim).

The screenshot shows the Statista website interface. The search bar at the top contains the word "disability" and is circled in red. Below the search bar, the results show "TOTAL RESULTS: 2,697 results". The first result is "Disability in the U.S. - Statistics & Facts" with a date of November 15, 2023. Other results include "Disability in the U.S." (November 15, 2023), "Disability in Australia" (June 9, 2023), and "Disability in France" (February 5, 2021). The right side of the page features a "REFINE YOUR SEARCH" section with various filters like Content types, Accuracy, Location, Industry, Publication date, and Archive.

Kütüphanemizin abone olduğu **EBSCOHOST** veri tabanında engellilerle ilgili yapılan bir aramada 632.131 adet tam metin yayına erişilmiştir. Bunların içinde akademik dergiler (253.617), haberler (228.175), magazinler (60.050), raporlar (46.071), ticari yayınlar (11.739) adet ile başı çekmektedir (Bakınız alttaki resim).

The screenshot shows the EBSCOhost search interface. The search term 'disability' is entered in the search box, and the results are displayed as 'Search Results: 1 - 10 of 632,131'. The results list includes 'Evaluation of Pulmonary Disability (Evaluation)', 'Disability Evaluation (Evaluation)', 'Roland-Morris Disability Score (Calculator)', 'Oswestry Disability Index Version 2 (Calculator)', 'Oswestry Disability Index Version 1 (Calculator)', and 'Health Care for Adults With Developmental Disabilities (Approach To Patient)'. A specific result is highlighted: '1. Constructs and Theoretical Connections of Disability Management Policies, Managerial Behaviours, and Return-To-Work Outcomes.' by Annett, Mike, published in the American Journal of Management in 2023.

Kütüphanemizin abone olduğu **PROQUEST E-Book Central** veri tabanında engellilerle ilgili yapılan bir aramada 14.192 adet elektronik kitaba erişilmiştir (Bakınız alttaki resim).

The screenshot shows the ProQuest E-Book Central search interface. The search term 'disability' is entered, and the results are displayed as 'Results 1 to 10 of 14192 titles where keyword contains all of 'disability''. The results list includes 'Disability' by Carr, A., Chigier, E., and Schneider, S., published in 1984 by Springer Berlin / Heidelberg, and 'Disability Histories' by Burch, Susan, Rembis, Michael, published in 2014 by University of Illinois Press. The interface also shows options to refine the search, such as by holding type (Owned, Subscribed, DDA, Not Owned or Subscribed) and by year of publication.

Kütüphanemizin abone olduğu **PROQUEST Dissertations & Theses Global** veri tabanında engellilerle ilgili yapılan bir aramada 22.159 adet elektronik teze erişilmiştir (Bakınız alttaki resim).

ProQuest
Erişimi sağlayan İstanbul Gelişim Üniversitesi

ProQuest Dissertations & Theses Global

subject(disability)

Sadece doktora tezleri Alıntı Bağlantıları Ek sınırlamalar - El Yazması türü: Doktora tezleri, Master tezleri

22.159 sonuçlar

Aramayı düzenle son yapılan aramalar Aramayı/uyarıyı kaydet

1-20 seç

1 A Transportation Study With Implications for Those With Disabilities
Schlichting, Michael D. The University of Wisconsin - Madison ProQuest Dissertations Publishing, 2024. 30988621.
Özetler/Ayrıntılar Onizleme - PDF (2 MB) Tam Metin - PDF (1 MB) 70 Referanslar Kopya iste Tam Metin

2 Queer Crip Generativity
Hill, Megan Trent University (Canada) ProQuest Dissertations Publishing, 2024. 30690406.
Özetler/Ayrıntılar Onizleme - PDF (1 MB) Tam Metin - PDF (1 MB) Ek dosyalar 135 Referanslar Kopya iste Tam Metin

3 Disability Identity Development in Early Childhood: Developing a Children's Book About Disability from a Social Justice Perspective
McCarrick, Jessica Alliant International University ProQuest Dissertations Publishing, 2024. 30523681.
Tam Metin

Sıralama kriteri
İlgililik

Şuna sınırlandır
Tam metin

Yayınlanma tarihi
1896 - 2024 (on yıllar)

Bir tarih aralığı girin

MERKEZ KÜTÜPHANEMİZDE VE ŞUBE KÜTÜPHANELERİMİZDE ENGELLİLERE YÖNELİK DONANIM VE HİZMETLERDEN ÖRNEKLER

1) MERKEZ KÜTÜPHANE:

İGÜ Merkez Kütüphanesi, Gelişim Kule Yerleşkesi zemin katta faaliyet göstermektedir. Gerek yerleşke, gerekse kütüphane girişleri engellilerin kütüphaneye ulaşmaları için elverişlidir. Girişlerde basamak bulunmamaktadır. Zemin, tekerlekli sandalye gibi araçların kullanımı için uygundur. Yerleşke içinde ve dışında otopark bulunmaktadır.

Yerleşke girişi

Yerleşke bina girişi

Merkez Kütüphane'nin bulunduğu binada engelli dostu bir asansör

Merkez Kütüphane girişi

Merkez Kütüphane girişi

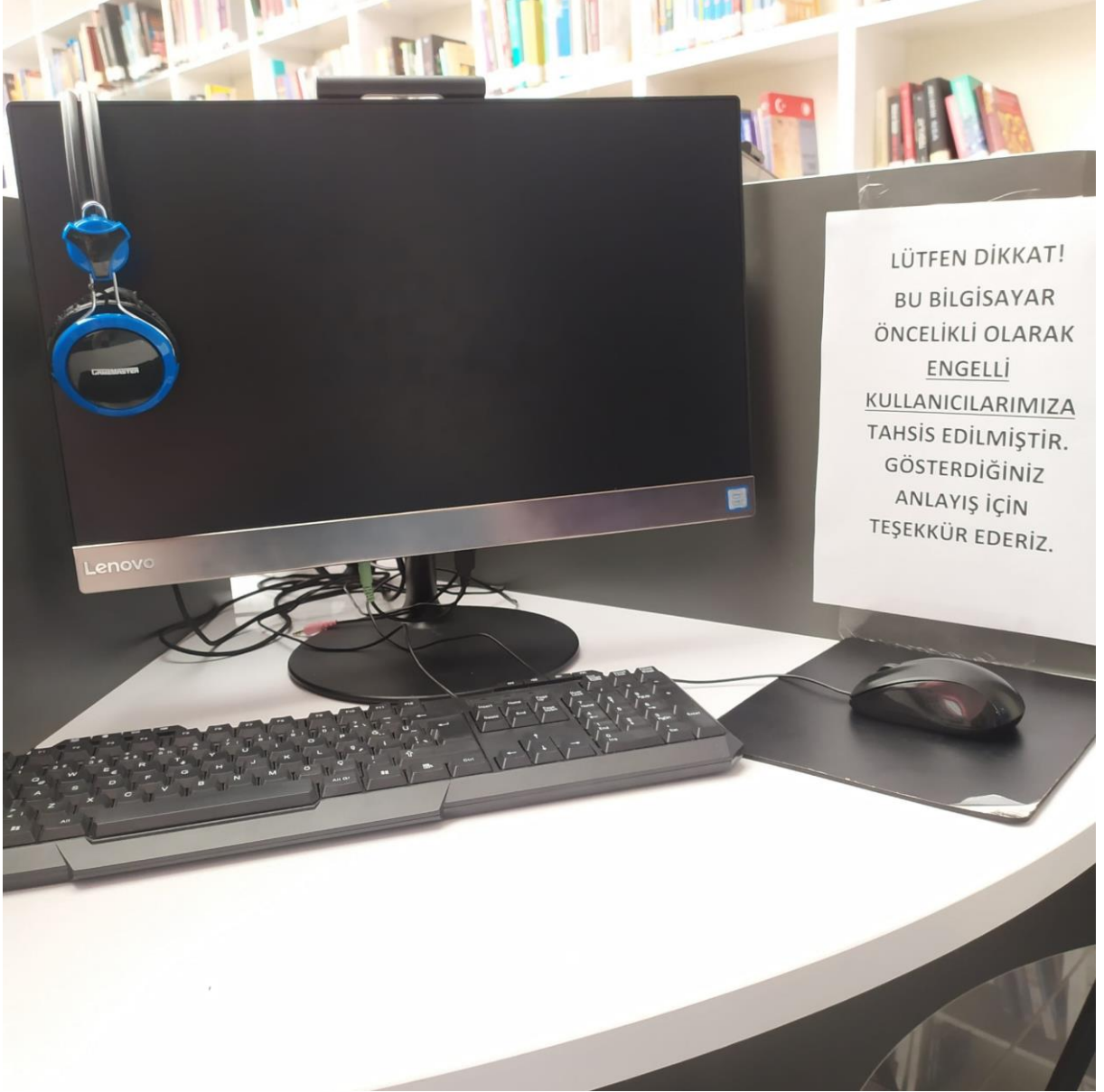
Merkez Kütüphane içinde engelli rampası

Merkez Kütüphane içinde engelli rampası ve basamaksız koridor

Merkez Kütüphane içinden bir görüntü

Merkez Kütüphane’de öncelikli olarak engelli kullanıcılarımızın kullanımına tahsis edilmiş bir bilgisayar

Tower (Kule) Yerleşkesi’nde bulunan Merkez Kütüphanemizde bir bilgisayar öncelikle engelli kullanıcılarımıza tahsis edilmiştir. Bilgisayarlarda yerleşik olarak İnternet erişimi, kamera ve kulaklık bulunmaktadır. Kütüphanemizde engelli dostu klavye ve fare eksikliği mevcuttur ancak bu eksikliğin giderilmesi için çalışmalar devam etmektedir.

2) SAĞLIK BİLİMLERİ KÜTÜPHANESİ

Engelli kullanıcılarımız A Blok'taki Rektörlük binasında bulunan Sağlık Bilimleri Kütüphanemize giriş sonrası asansörle kolayca ulaşabilmektedir. Engelliler için basamaksız girişler mevcuttur. Asansörlerimiz, engelliler için uygun donanıma sahiptir.

A Blok girişi

A Blok alternatif giriş kapısı

A Blok zemin kat geçiř rampası

A Blok girişinde basamaksız zemin ve güvenlik denetim noktasından bir görüntü

A Blok girişinden bir görüntü

A Blok girişinde kütüphane yönlendirme levhası

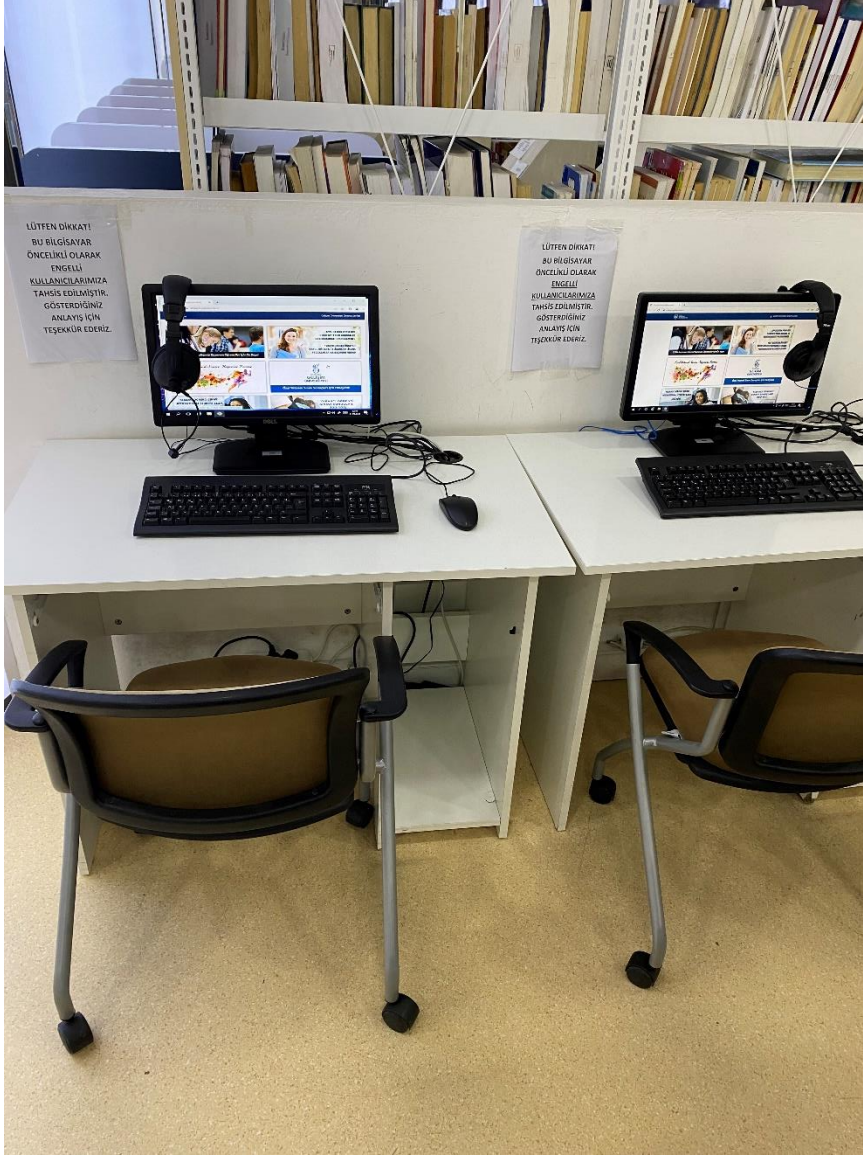
Sağlık Bilimleri Kütüphanesi girişinde basamaksız zemin

Kütüphane içinden bir görüntü

Engelli kullanıcılar için kolay erişilebilir raflar

Sağlık Bilimleri Kütüphanesi'nden öncelikli olarak engelli kullanıcılarımıza tahsis edilmiş iki bilgisayar

Rektörlük Yerleşkesi'nde bulunan Sağlık Bilimleri Kütüphanemizde bir bilgisayar öncelikle engelli kullanıcılarımıza tahsis edilmiştir. Bilgisayarlarda yerleşik olarak İnternet erişimi ve kulaklık bulunmaktadır. Kütüphanemizde engelli dostu klavye ve fare eksikliği mevcuttur ancak bu eksikliğin giderilmesi için çalışmalar devam etmektedir.

3) YDYO KÜTÜPHANESİ

Bu Kütüphanemiz, Üniversitemizin D Blok Yabancı Diller Yüksekokulu binası zemin katında bulunmaktadır. Erişim kolaydır. Girişlerde basamak bulunmamaktadır. İstendiğinde üst katlara çıkmak için asansör mevcuttur.

Bina girişı ve asansör

YDYO Kütüphane girişinden bir görüntü

YDYO Kütüphanesi içinden bir görüntü

YDYO Kütüphanesi basamaksız zemini ve raflarından bir görüntü

4) MYO KÜTÜPHANESİ

Bu Kütüphanemiz, Üniversitemizin G Blok MYO binası 2. katında bulunmaktadır. Erişim kolaydır. Girişlerde basamak bulunmamaktadır. Engelli dostu asansör mevcuttur.

MYO Binası yan girişten bir görüntü

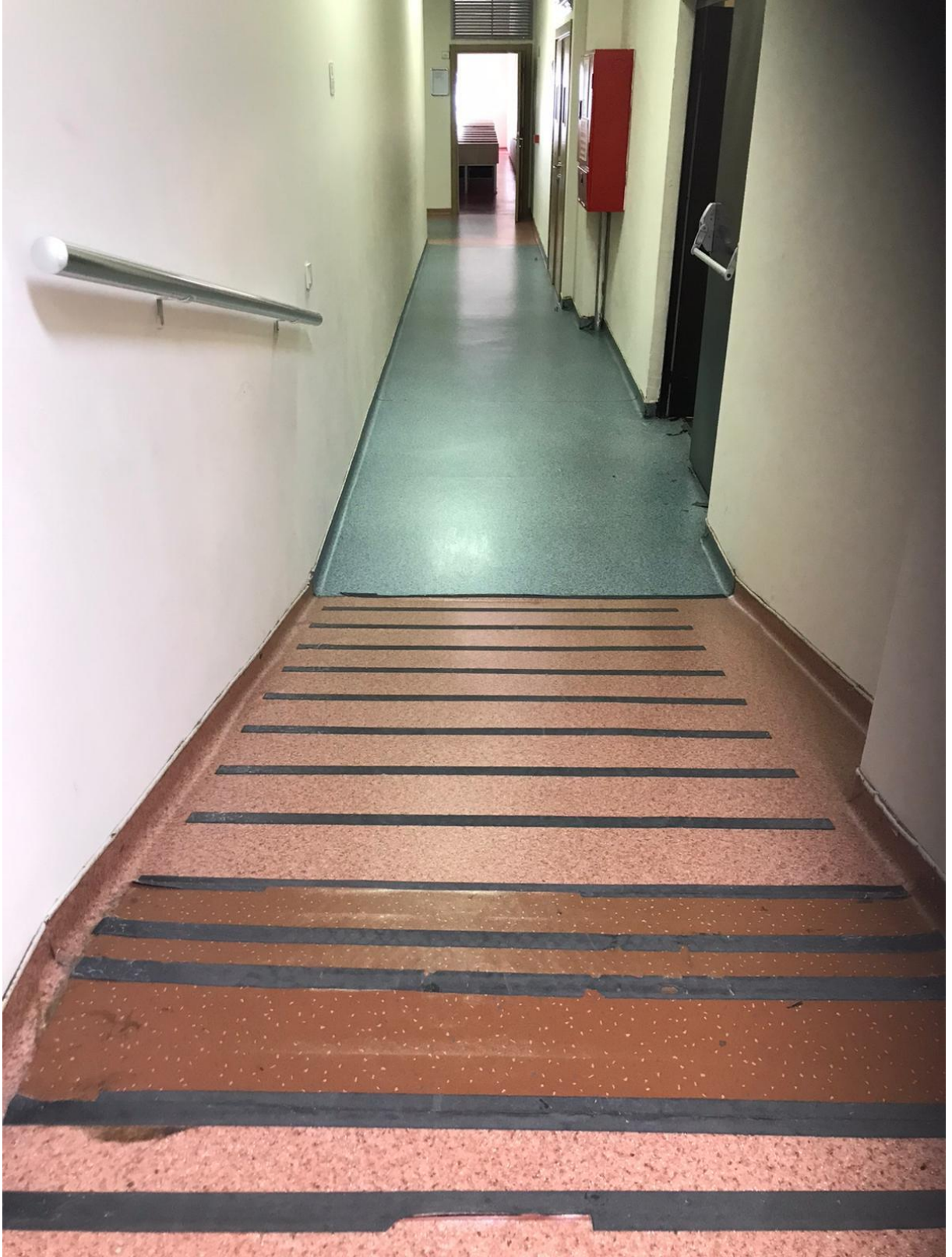
MYO Bina girişi ve asansör

MYO Binasında engelli dostu asansör

MYO Binasında basamaksız zeminden bir görüntü

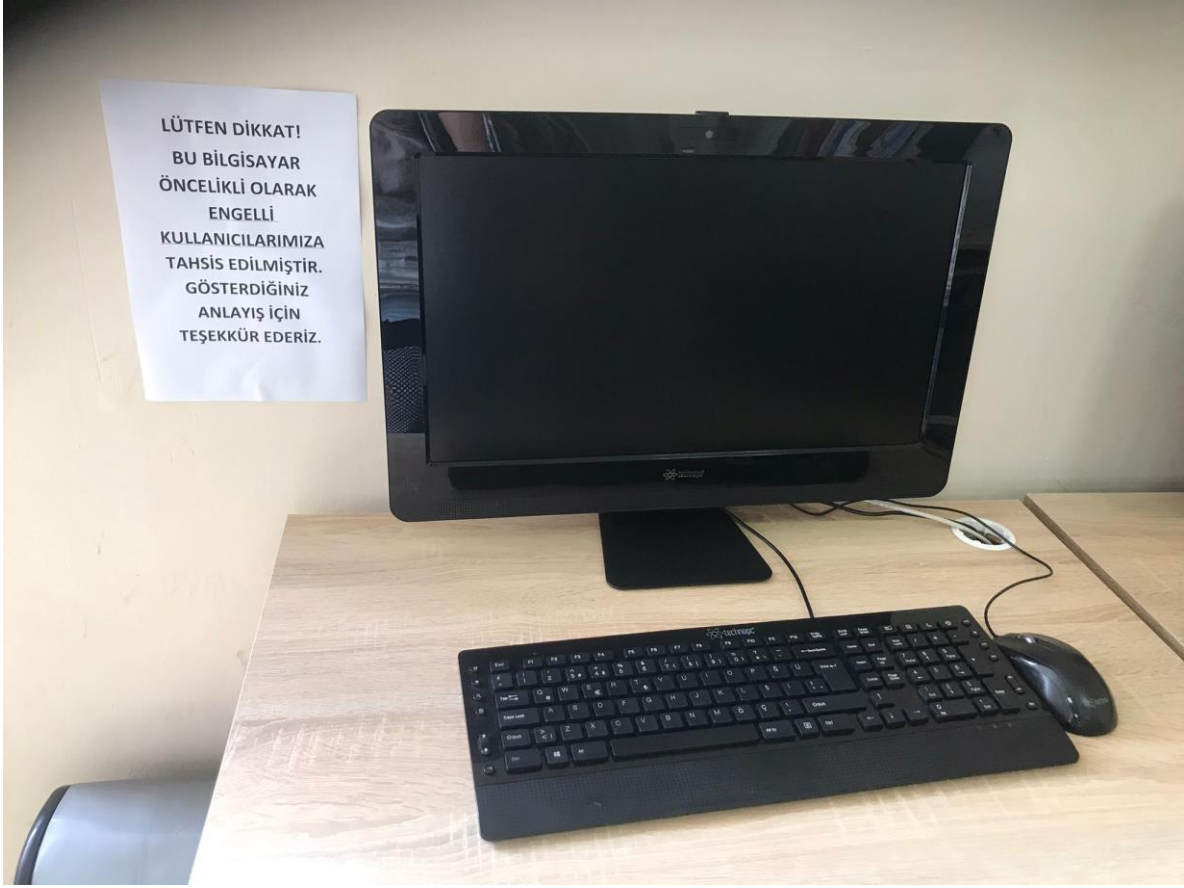
MYO Binasında engelli rampalarından bir görüntü

MYO Kütüphane girişi

MYO Kütüphane rafları

Öncelikli olarak engelli kullanıcılara tahsis edilmiş bilgisayar

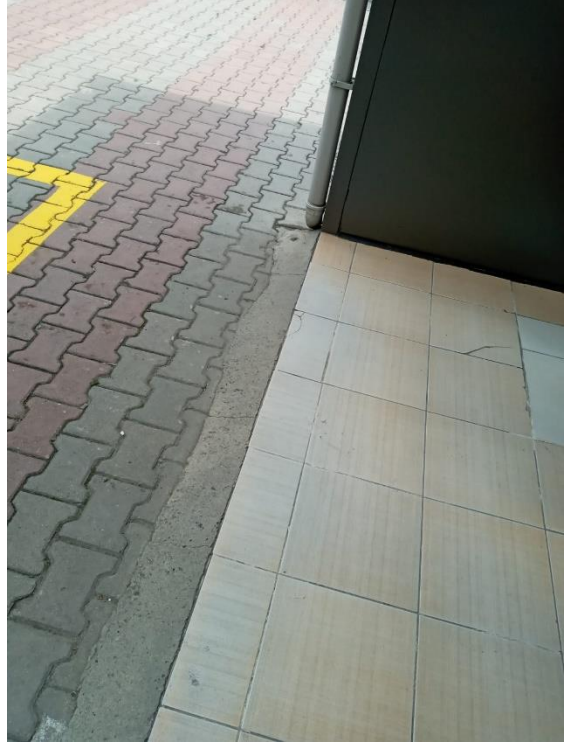
MYO Yerleşkesi'nde bulunan MYO Kütüphanemizde bir bilgisayar öncelikle engelli kullanıcılarımıza tahsis edilmiştir. Bilgisayarlarda yerleşik olarak İnternet erişimi, kamera ve kulaklık bulunmaktadır. Kütüphanemizde engelli dostu klavye ve fare eksikliği mevcuttur ancak bu eksikliğin giderilmesi için çalışmalar devam etmektedir.

5) ENSTİTÜ KÜTÜPHANESİ

Bu Kütüphanemiz, Üniversitemizin F Blok Enstitü binası -1 katında bulunmaktadır. Erişim kolaydır. Girişlerde basamak bulunmamaktadır. Bina girişinde engelli rampası bulunmaktadır. İstendiğinde kullanmak için asansör de mevcuttur.

F Blok Enstitü Binası girişi

F Blok girişi turnike girişi ve zeminden bir görüntü

F Blok giriřindeki engelli rampası

Bina giriřindeki basamaksız zeminden bir görüntü

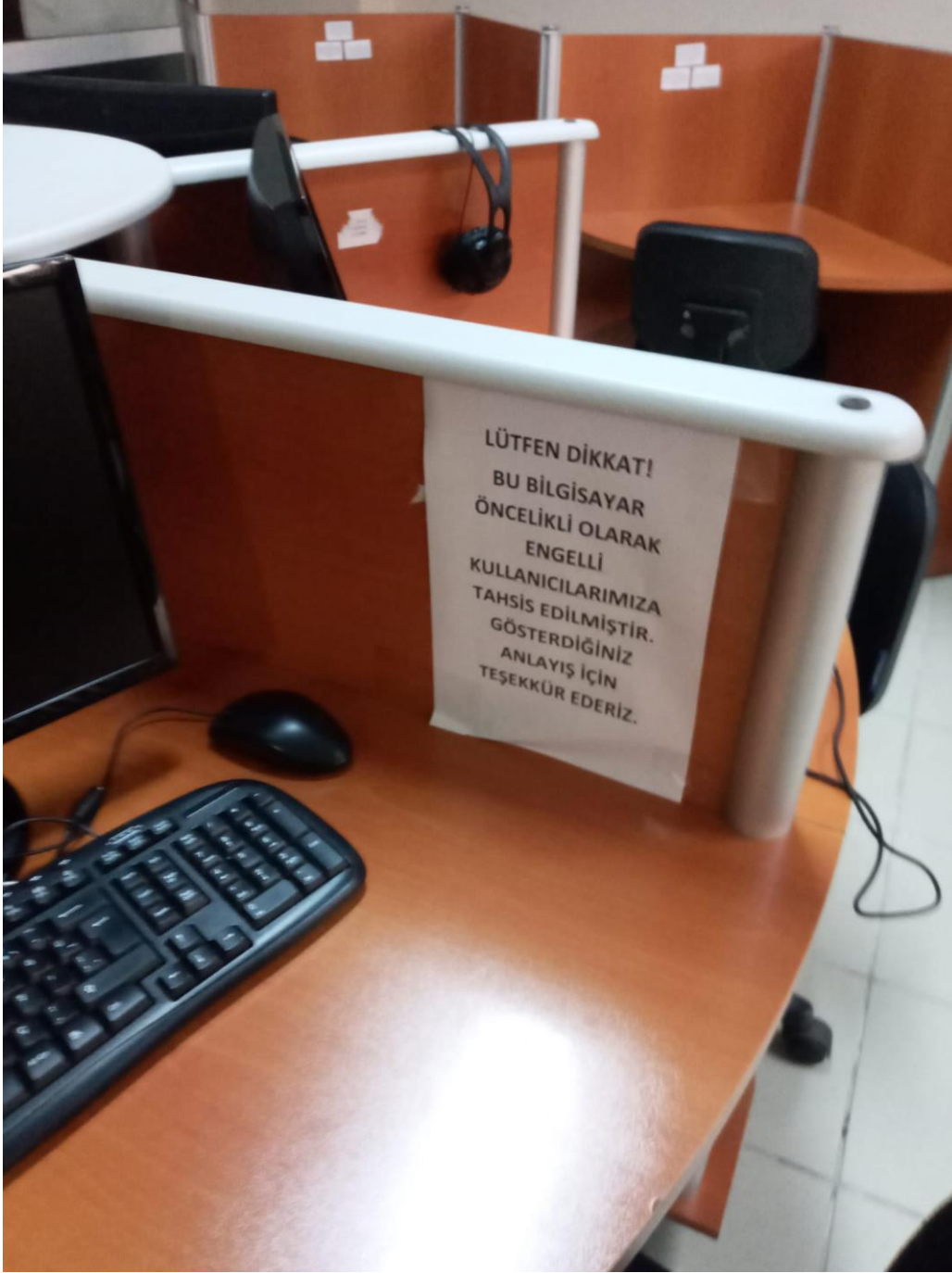
F Blok asansör girişi

Enstitü Kütüphanesi girişinden bir görüntü

Enstitü Kütüphanesi raflarından bir görüntü

Enstitü Kütüphanesi'nde öncelikle engelli kullanıcılar için tahsis edilmiş bilgisayar

Enstitü Yerleşkesi'nde bulunan Enstitü Kütüphanemizde bir bilgisayar öncelikle engelli kullanıcılarımıza tahsis edilmiştir. Bilgisayarlarda yerleşik olarak İnternet erişimi ve kulaklık bulunmaktadır. Kütüphanemizde engelli dostu klavye ve fare eksikliği mevcuttur ancak bu eksikliğin giderilmesi için çalışmalar devam etmektedir.

Teşekkür: Fotoğraf çekimine desteklerinden dolayı KDDB Personeline teşekkür ederiz.

3. Erişilebilir Kütüphaneler Çalıştayı

29-30
Kasım 2023
www.engelsizbilisim.org/erisilebilirkutuphane

III. ERİŞİLEBİLİR KÜTÜPHANELER ÇALIŞTAYI

29-30 Kasım 2023 – Bartın

<https://www.engelsizbilisim.org/erisilebilirkutuphane/>

Konu: Çalıştay Davet Yazısı

21/11/2023

Sayın Ahmet Şenol Armağan,

İstanbul Gelişim Üniversitesi

“III. Erişilebilir Kütüphaneler Çalıştayı” 29-30 Kasım 2023 tarihlerinde Türkiye Engelsiz Bilişim Platformu organizasyonu ile Bartın Üniversitesi ev sahipliğinde ASHB Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü, KTB Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğü ve Manisa Celal Bayar Üniversitesi iş birliği ile gerçekleştirilecektir. Çalıştay yüz yüze ve çevrimiçi birlikte gerçekleşecektir.

Çalıştayın birinci günü gerçekleşecek olan açılış töreni ve oturumlar herkese açıktır. Bu oturumlar canlı olarak da yayınlanacaktır. İkinci gün gerçekleştirilecek olan grup çalışmalarına ise yüz yüze ve çevrimiçi katılım sınırlı olduğundan başvurular bilim kurulumuzca değerlendirilmiş ve katılım durumları belirlenmiştir. Çalıştayımızla ilgili program detayları, çevrim içi katılım ve canlı yayın bilgilerine web sayfamızda yer verilecektir.

Katılımcılarımızın çalıştay öncesinde bağlantıda yer alan formu incelemesi ve doldurmaları raporlama çalışmalarımız açısından önemlidir ([Forma erişmek için lütfen tıklayınız.](#))

Düzenlenecek olan çalıştayımıza **Katılımcı (Çevrim içi)** olarak katılımınız bizleri mutlu edecektir.

ÇALIŞTAY DÜZENLEME KURULU ADINA

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Özhan KALAC
Türkiye Engelsiz Bilişim Platformu Koordinatörü
Manisa Celal Bayar Üniversitesi

Türkiye Engelsiz Bilişim Platformu Sekreteryası

Manisa Celal Bayar Üniversitesi Rektörlüğü, Engelli Danışma ve Koordinasyon Koordinatörlüğü Muradiye Kampüsü 45140 - Yunusemre - MANİSA Telefon: 0236 201 11 67 GSM: 0532 707 76 74 e-posta: ozhan.kalac@bayar.edu.tr